

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Φ.Π
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (δ)
ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ (β)

Αθήνα, 07 - 05 - 2009

Α.Π. οικ. 97870 / 2248

Ταχ. Δ/ση : Χαλκοκονδύλη 31
Τ.κ. : 10432 – Αθήνα
Πληροφορίες : Ι. Κουτροπούλου
: Α. Καπετάνιος
Τηλέφωνα : 210 - 212.4674/4661
Fax : 210 - 5244135

ΠΡΟΣ: 1. Γεν. Γραμ. Περιφερειών
Έδρες τους
2. Δ/νσεις Δασών Περιφερειών
Έδρες τους
3. Δ/νσεις Δασών Νομαρχιών
Έδρες τους
4. Δασαρχεία Περιφερειών
Έδρες τους

Θέμα: «Οδηγίες για την εφαρμογή αρθ.36 Ν.3698/2008»

Κατόπιν της ψήφισης του Ν. 3698/08 (ΦΕΚ 198/τ.Α'/02.10.08) και ειδικότερα του άρθρου 36, παρέχουμε τις παρακάτω οδηγίες προκειμένου να υπάρξει ενιαία εφαρμογή του από όλες τις Δασικές υπηρεσίες της επικράτειας :

Α. Επί της διαδικασίας εφαρμογής της παρ.1 & 2 αρθ.36 Ν.3698/08:

Για να ξεκινήσει η διαδικασία υπαγωγής στο άρθρο 12 Ν.3208/03 θα πρέπει ο Δασάρχης ή ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου που θα συνοδεύεται από τίτλους, πιστοποιητικά μεταγραφής και τοπογραφικό διάγραμμα, αρχικά να εξετάσει τους προσκομιζόμενους τίτλους με βάση τις προϋποθέσεις της παρ.1, αρθ.12 Ν.3208/03.

Σε ότι αφορά τους τίτλους, τα εξεταστέα θέματα είναι:

(α) Η ύπαρξη τίτλων κυριότητας (πώληση, δωρεά, διαθήκη, διανομή κτλ) πριν από την 23^η Φεβρουαρίου 1946.

(β) Η συνεχής διαδοχή των τίτλων έως σήμερα.

(γ) Η μεταγραφή τους οποτεδήποτε και αν έγινε.

Ειδικότερα σε ότι αφορά το χρονικό σημείο της 23^{ης} Φεβρουαρίου 1946 - έναρξη ισχύος του σύγχρονου Αστικού Κώδικα (Α.Κ.) - επισημαίνουμε τα εξής:

Ο όρος «μεταβιβάσεις» που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο παραπέμπει στους παράγωγους τρόπους κυριότητας και όχι στους πρωτότυπους. Σε ότι αφορά ειδικά τα γεγονότα της κληρονομικής διαδοχής, αυτά πρέπει να ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της 23-2-1946.

Οι ένορκες βεβαιώσεις και οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν αποδεικνύουν εμπράγματα δικαιώματα και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστούν τους νόμιμους τίτλους που

απαιτούνται για την εφαρμογή του άρθρου 12 Ν.3208/03, καθώς ούτε και βεβαιώσεις/πιστοποιητικά που εκδίδονται από Δημάρχους και Προέδρους Κοινοτήτων και αφορούν στην περιουσιακή κατάσταση δημοτών, σύμφωνα και με την 5312/25-8-2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών (σχετ: 97873/3345/9-9-2008 εγκύκλιος ΥΠ.Α.Α.Τ.)

Εφόσον το αρμόδιο όργανο διαπιστώσει ότι οι προσκομιζόμενοι τίτλοι πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ.1 αρθ.12 Ν.3208/03 προβαίνει στην **έκδοση πράξης χαρακτηρισμού**. Κατά την έκδοση της, προκειμένου το αρμόδιο δασικό όργανο να διαπιστώσει την αγροτική μορφή της έκτασης βάσει των όσων ορίζονται στην παρ.1 αρθ. 12 Ν.3208/03, μελετώνται οι αεροφωτογραφίες (α/φ) ετών λήψης 1945 ή 1960. Θα πρέπει να τονιστεί ότι αρκεί σε ένα από τα δύο αναφερόμενα έτη (1945 ή 1960) η εξεταζόμενη έκταση να εμφανίζεται με αγροτική μορφή για να υπαχθεί καταρχήν στις διατάξεις της παρ. 1 , άρθρου 12 Ν. 3208/03. Στο κυρίως σώμα της εκδιδόμενης πράξης θα πρέπει να αναφέρεται ανάλογα με την περίπτωση το εξής κείμενο :

Α. «Η εν λόγω έκταση δεν υπάγεται στις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας διότι: 1) εμφανίζεται με αγροτική μορφή στις αεροφωτογραφίες έτους λήψης ... 2) δεν εμφανίζει σήμερα τη μορφή δάσους κατά την έννοια των άρθρων 3 παράγραφος 1 και 67 παράγραφος 4 περίπτωση α' του Ν. 998/79, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και 3) πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 Ν. 3208/03, εμπίπτουσα στις διατάξεις του άρθρου 21, παράγραφος 8 Ν. 3208/03.» , ή

Β. «Η εν λόγω έκταση υπάγεται στις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας διότι: 1) εμφανίζεται με αγροτική μορφή στις αεροφωτογραφίες έτους λήψης ... 2) εμφανίζει σήμερα τη μορφή δάσους κατά την έννοια των άρθρων 3 παράγραφος 1 και 67 παράγραφος 4 περίπτωση α' του Ν. 998/79, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και 3) πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 Ν. 3208/03, εμπίπτουσα έτσι στις διατάξεις της παρ. 3 άρθρου 12 ν. 3208/03».

Η πράξη χαρακτηρισμού που εκδίδεται στα πλαίσια εφαρμογής της παρ.1 αρθ.12 Ν.3208/03 παραπέμπεται υποχρεωτικά στην Α' βάρθια Ε.Ε.Δ.Α όπως ορίζεται ρητά στην παρ.1 αρθ.36 Ν.3698/08. Όταν ολοκληρωθεί η ενδικοφανής διαδικασία του χαρακτηρισμού της εξεταζόμενης έκτασης, εκδίδεται η βεβαίωση τελεσιδικίας στην οποία θα αναφέρεται εάν η έκταση εμπίπτει στην παρ.1 αρθ.12 Ν.3208/03 καθώς και εάν υπάγεται ή όχι στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας ανάλογα με τα βλαστητικά της στοιχεία (παρ.3, αρθ.12 και παρ.8 αρθ.21).

Λόγω της ρητής διάταξης της παρ.2 αρθ.36 Ν.3698/08, πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται και επί αναδασωτέας έκτασης προκειμένου να διαπιστωθεί η εφαρμογή των παρ.8 & 9 αρθ.21 Ν.3208/03 και σε θετική περίπτωση να ακολουθήσει η ανάκληση της απόφασης αναδάσωσης με βάση τις διατάξεις αυτές.

Για τις κατά τα έτη 1945 ή 1960 αγροτικές εκτάσεις που μεταγενέστερα απέκτησαν δασική μορφή και λόγω διαφόρων επεμβάσεων επ' αυτών έχουν ακολουθηθεί οι νόμιμες διαδικασίες (κήρυξη έκτασης ως αναδασωτέας, υποβολή μηνύσεως για εκχέρσωση, έκδοση Π.Δ.Α. κλπ), κατά την έκδοση της πράξεως χαρακτηρισμού θα διερευνώνται από τα διαθέσιμα στοιχεία τα βλαστητικά της χαρακτηριστικά που έφεραν κατά το χρόνο που είχαν αποκτήσει τη δασική μορφή, ώστε να κριθεί εάν υπάγονται ή όχι στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας (παρ. 3, άρθρου 12 & παρ. 8, άρθρου 21 Ν. 3208/03).

Σε περίπτωση που χαρακτηρισμός εκτάσεων εκκρεμεί στις Ε.Ε.Δ.Α., τυχόν αιτήσεις που υποβάλλονται στο Δασαρχείο ή στη Διεύθυνση Δασών άνευ Δασαρχείου για υπαγωγή στο αρθ.12 Ν.3208/03 εξετάζονται ως προς τα θέματα των τίτλων από την οικεία Δασική Υπηρεσία και διαβιβάζονται με την ανάλογη πρόταση στην επιτροπή για την εξέταση του χαρακτήρα με βάση τα προαναφερθέντα.

Για τις εκτάσεις που ισχύουν τελεσιδικές πράξεις χαρακτηρισμού με βάση το άρθρο 14 ν. 998/79, στην εισήγηση των οποίων αποδεικνύεται η αγροτική μορφή των εκτάσεων

που αφορούν στις α/φ ετών λήψης 1945 ή 1960 και εμφανίζεται σήμερα με δασική μορφή, δύναται ο ενδιαφερόμενος, εφόσον ο σχετικός τίτλος του ανάγεται σε ημερομηνία πριν από την 23-2-1946 και έχει μεταγραφεί, με αίτησή του να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 12 ν. 3208/2003.

B. Επί της διαδικασίας εφαρμογής της παρ.3 αρθ.36 Ν.3698/08:

B1) Ανάκληση απόφασης αναδάσωσης λόγω νομικής ή πραγματικής πλάνης

Ο Δασάρχης ή ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου, διαβιβάζει υποχρεωτικά την τεκμηριωμένη θετική πρότασή του για ανάκληση της πράξης αναδάσωσης στην Α' βαθμια Ε.Ε.Δ.Α. του αρθ. 10 Ν.998/79 και αναμένει την έκδοση απόφασης της Επιτροπής. Στην περίπτωση που και αυτή είναι θετική συμπεριλαμβάνεται στο σκεπτικό της ανάκλησης της πράξης αναδάσωσης και αφού υπογραφεί από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, αποστέλλεται δια του αρμοδίου οργάνου στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση. Σε περίπτωση που η απόφαση της Α' βαθμιας Ε.Ε.Δ.Α. είναι αρνητική, σταματά η διαδικασία της ανάκλησης. Εννοείται ότι όταν η πρόταση του Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου είναι αρνητική, δεν τίθεται θέμα εισαγωγής της στην Α' βαθμια Ε.Ε.Δ.Α.

Το συγκεκριμένο ζήτημα δεν πρέπει να συγχέεται με την ενδικοφανή διαδικασία του αρθ. 14 Ν.998/79 αφού η απόφαση της Α' βαθμιας Ε.Ε.Δ.Α. αφορά την κρίση της για την ανάκληση της πράξης αναδάσωσης. Η διαδικασία τελειούται με την απόφαση της Α' βαθμιας Ε.Ε.Δ.Α και δεν προωθείται προς την Β' βαθμια Ε.Ε.Δ.Α. Σημειώνεται ότι η απόφαση της Α' βαθμιας Ε.Ε.Δ.Α. δεδομένου ότι είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση δεν είναι δημοσιευτέα.

Στις περιπτώσεις όμως που υπάρχουν τελεσιδικες αποφάσεις τόσο της Α' βαθμιας όσο και της Β' βαθμιας Ε.Ε.Δ.Α., που αφορούν εκτάσεις αναδασωτέες, και οι οποίες (αποφάσεις) έχουν κρίνει το χαρακτήρα των εκτάσεων ως μη δασικών, δεν θα ακολουθείται η παραπάνω διαδικασία, αλλά οι παραπάνω αποφάσεις θα μνημονεύονται στο σκεπτικό της απόφασης ανάκλησης της πράξης κήρυξης αναδασωτέας, συνοδεύοντας την πρόταση του Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου προς τον Γ. Γ. της οικείας Περιφέρειας. Αυτονόητο είναι ότι για τις πράξεις χαρακτηρισμού που έχουν τελεσιδικήσει, λόγω μη άσκησης αντιρρήσεων εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας στις αρμόδιες επιτροπές του άρθρου 10 ν.998/79, με το ίδιο ως άνω περιεχόμενο, ακολουθείται η διαδικασία της πρότασης και της υποχρεωτικής παραπομπής της στην Α' βαθμια Ε.Ε.Δ.Α.

Για αποφάσεις κήρυξης αναδάσωσης εκτάσεων των οποίων η δασική βλάστηση έχει καταστραφεί από διάφορες αιτίες (πυρκαγιά, εκχέρσωση κλπ) και στις οποίες (πράξεις αναδάσωσης) εξαιρούνται εκτάσεις που δεν εντοπίζονται και δεν περιγράφονται στο σχεδιάγραμμα, θα ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 3 αρθ. 36 Ν.3698/08. Προκειμένου να προσδιοριστεί η «πραγματική αιτία» (μη δάσος - μη δασική μορφή της έκτασης) – όπως αναφέρεται στη διάταξη - δεν απαιτείται πράξη χαρακτηρισμού, αλλά διαπίστωση της μορφής της έκτασης που θα γίνεται με φωτοερμηνεία ή κάθε άλλο πρόσφορο μέσο και τεκμηριωμένη πρόταση του αρμοδίου οργάνου προς την Α' βαθμια Ε.Ε.Δ.Α., η οποία και θα αποφασίζει επί της προτάσεως αυτής.

Εκκρεμείς αιτήσεις σε κάθε στάδιο σχετικά με έκδοση ανακλητικής απόφασης αναδάσωσης εξετάζονται σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 αρθ.36 Ν.3698/08.

B2) Άρση απόφασης αναδάσωσης του άρθρου 44 Ν.998/79

Για την εφαρμογή του αρθ.44 Ν.998/78 ακολουθείται επίσης η προαναφερόμενη διαδικασία. Απαιτείται δηλαδή απόφαση της Α' βάθμιας Ε.Ε.Δ.Α., επί της προτάσεως του Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου, στην αρμοδιότητα της οποίας υπόκεινται ακόμα και η κρίση του κατά πόσον έχει πραγματοποιηθεί ο σκοπός της αναδάσωσης, η έγκαιρη ή όχι συντέλεση αναγκαστικής απαλλοτριώσεως άρθρου 43 Ν.998/79 και η πλήρωση ή όχι των προϋποθέσεων για την μεταβολή του δάσους ή δασικής έκτασης κατά το ΣΤ' Κεφάλαιο Ν.998/79.

Εκκρεμείς υποθέσεις σε κάθε στάδιο σχετικά με έκδοση απόφασης άρσης αναδασωτέας εξετάζονται σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 αρθ.36 Ν.3698/08.

Τέλος, δεν ακολουθείται η διαδικασία της παρ.3 αρθ.36 Ν.3698/08 σε περίπτωση που απαιτείται διόρθωση της πράξης αναδάσωσης ως προς τα στοιχεία αυτής ή του τοπογραφικού διαγράμματος που τη συνοδεύει.

Παρακαλούμε για την πιστή εφαρμογή της παρούσας.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΕΞΥΠΡΕΤΗΣΗΣ**

Γ. Μ. Α. Κ.